

ENERGI-INVESTERINGER HAR POTENTIALE FOR AT IGANGSÆTTE BEFOLKNINGSØGNING I UDKANTSDANMARK

Beregninger på hvad der lokalt i de enkelte kommuner, økonomisk og beskæftigelsesmæssigt, kan komme ud af massive energi-investeringer i Danmark er ikke tidligere undersøgt. Derfor har CRT gennem erhvervsfremmeprojektet 'Nationalt Center for Grøn Energi' og udviklingen af Energiø Bornholm lavet en socioøkonomisk analyse med fokus på netop at vise, hvordan udviklingen kan hjælpe til med at komme tæt på Bornholms lokalpolitiske mål om at nå op på 42.000 indbyggere. CRT har i den forbindelse lavet beregninger på følgende tre scenarier:

Scenarie 1: Bornholm vælges kun som servicehavn

1

Scenarie 2: Bornholm vælges som service- og installationshavn

2

Scenarie 3: Som scenarie 2 men herudover opføres et PtX-anlæg til produktion af brint

3

DE VÆSENTLIGSTE POINTER

Resultaterne fra CRT viser, at den samlede effekt er mindst, hvis Bornholm kun bliver servicehavn, og størst hvis der også etableres et såkaldt PtX-anlæg på op mod 3GW. Lykkes det sidste, kan situationen samlet øge Bornholms befolkning med ca. 1000 indbyggere. Et PtX-anlæg kræver dog opsætning af flere havvindmøller ud over energiøens havvindmøller, op til 3 GW. Hvis også dette gennemføres, kan det betyde yderligere 590 tilflyttere, og dermed en samlet tilflytning på lidt over 1600 personer.

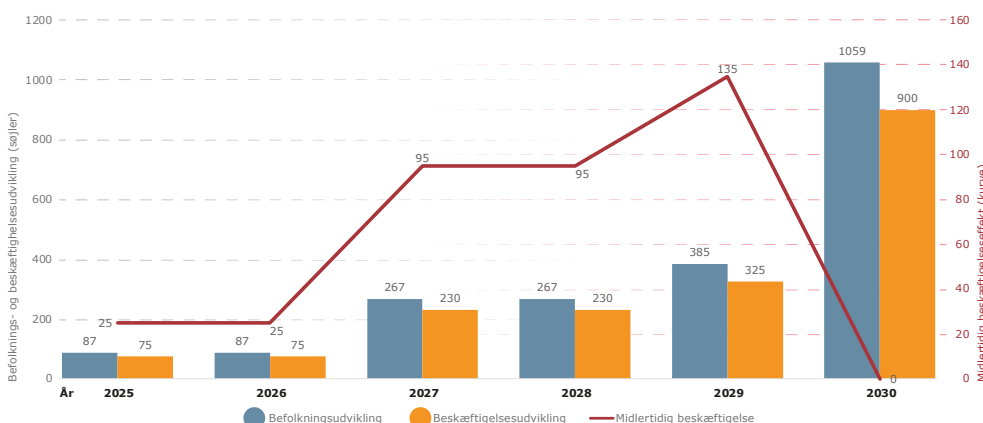
CRT vurderer, at der er gode chancer for, at Bornholm i forbindelse med udviklingen af Energiø Bornholm kan komme tæt på at opfylde det lokalpolitiske mål om at nå 42.000 indbyggere på Bornholm fra de i dag godt 40.000 indbyggere.

Opfyldelsen forudsætter, at energiø-udviklingen følger CRT's Scenarie 3, hvilket ud over energiøens planlagte havvindmølleparker og transformatorstation

på Bornholm inkluderer etablering af et PtX-anlæg på Bornholm.

Etablering af et PtX-anlæg kræver desuden, at der opstilles flere offshore havvindmølleparker nær Bornholm ud over Energiøens planlagte havvindmølleparker. CRT vurderer, at dette kan være med til at åbne op for yderligere beskæftigelse og dermed ultimativt tilflyttere til Bornholm.

Scenarie	Akkumuleret varig beskæftigelsesændring i 2030	Akkumuleret varig befolkningsændring i 2030	Midlertidig beskæftigelsesstigning frem til 2030
1 Bornholm som servicehavn	390 årsværk	460 personer	25 årsværk
2 Bornholm som servicehavn og installationshavn	490 årsværk	578 personer	65 årsværk
3 Servicehavn, installationshavn og PtX-produktion	900 årsværk	1.059 personer	135 årsværk

Vækstteamets vision for et lokalt erhvervsfyrtårn

Bornholm skal blive Østersøens fyrtårn for udnyttelse af grøn energi fra havvindmøller. Gennem etablering af en af verdens første energiøer og en videreudvikling af test- og udviklings- miljøet vil erhvervsfyrtårnet levere et markant bidrag til den grønne omstilling i Danmark såvel som i resten af Europa og have væsentlige erhvervspotentialer for Bornholm.

ANBEFALINGER

CRT anbefaler, at muligheden for at etablere et PtX-anlæg på Bornholm undersøges yderligere, ikke mindst i forbindelse med en mulig grøn erhvervsparkudvikling på Bornholm og som en del af den samlede energi-udvikling.

Energi-udviklingen kræver større fokus på og beslutning om at sikre lokale uddannelser og boliger, som begge er vigtige lokale forudsætninger for realiseringen af den kommende udvikling på Bornholm, og dermed også målet om at nå de 42.000 indbyggere på Bornholm. CRT vurderer dette som en meget vigtig lokal prioritering i de kommende år.

Lignende økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter i forbindelse med energi-investeringer i lokalområder i Danmark bør ifølge CRT følges og undersøges i de kommende år for at opsamle viden og dermed skabe bedre rammer for lignende udviklingsprocesser, både nationalt og lokalt.

MERE OM UNDERSØGELSEN

CRT's scenarieberegninger peger på effekter, som kan få positive, varige effekter på Bornholm i de kommende år. Ved effekter menes specifikt lokale, direkte beskæftigelsesmæssige og skattemæssige effekter, som via scenarieanalyser er blevet undersøgt med det formål at udrede hvilket scenarie, der kommer tættest på Bornholms lokalpolitiske mål om at nå op på 42.000 indbyggere i de kommende år.

CRT's analyser viser, at den samlede effekt er mindst hvis Bornholm kun bliver servicehavn for energiøen, og størst hvis der også etableres et PtX-anlæg, dvs. situationen i Scenarie 3. Omkring halvdelen af de beregnede antal nye job og den befolkningstilvækst, som Energiø Bornholm kan medføre, vil dog kun komme, hvis der etableres en PtX-produktion (baseret på et 3GW PtX-anlæg med produktion af brint), som foreslået i Scenarie 3 i CRT's analyse.

Hertil kommer, at der med et PtX-anlæg genereres nye stedbundne råstoffer som overskudsvarme, som kan tiltrække nye virksomheder, der kan bruge overskudsvarmen i deres egen produktion. Disse afledte socioøkonomiske effekter er ikke indregnet i CRT's beregninger og skal derfor lægges oveni analysens præsenterede tal.

Det er vigtigt at påpege, at etablering af det beregnede PtX-anlæg er afhængig af, at der opstilles yderligere havvindkraft uden for Bornholm ud over energiøens planlagte havvindmølleparker. Oprindeligt var der tale om at realisere dette gennem planer om at gennemføre to åben-dør projekter, med Copenhagen Offshore Partners som projektejer. Men med Regeringens beslutning i juni 2023 om at droppe åben-dør ordningen er dette ikke længere en mulighed. Yderligere havvindkraft uden for Bornholm kan dog fortsat komme i spil, i så fald gennem almindelige udbud af havvindmølleparker.

Med erfaringerne fra Energiø-beregningerne er et forsigtigt skøn fra CRT, at den udvikling, analysens Scenarie 3 lægger op til, kan indebære yderligere 590 tilflyttere til Bornholm. Der bliver dermed tale om en samlet tilflytning på lidt over 1600 personer, hvis både energiøens indhold og et kommende PtX-anlæg og øget havvindkapacitet i tilknytning til dette anlæg realiseres.

Rapportens indhold er relevant for andre udkantsområder i Danmark, som står overfor lignende energi-investeringer i de kommende år.

Analysereporten indgår som en del af afrapporteringen i projektet 'Nationalt Center for Grøn Energi' (NCfGE), som er et udviklingsprojekt bevilget af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og aktivt i 2022-2023. 'Nationalt Center for Grøn Energi'-projektet har haft til formål:

“at skabe et miljø for innovation, test og demonstration af grøn energi og teknologi på Bornholm gennem samspil mellem lokale virksomheder og offentlige aktører, samt eksterne energiaktører, teknologileverandører, universiteter, o.a.”

LINKS

Nationalt Center for Grøn Energi - Socioøkonomisk analyse (crt.dk): bit.ly/ncge-sa

Nationalt Center for Grøn Energi - Testø (crt.dk): bit.ly/ncge-toe

Energiø Bornholm: energibornholm.dk

Forfattere til rapporten: Chefkonsulent [Anders Hedetoft](#), Forsker [Andreas Skriver Hansen](#), Videnskabelig assistent [Josias Lindahl](#), Specialkonsulent [Jacob Nørregård Rasmussen](#) og Specialkonsulent [Gitte Hvidkær Marschner](#), alle CRT.

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Finansieret som et led i EU's reaktion på COVID-19-pandemien

Vi investerer i din fremtid